Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 142
van **KRISTOF SLAGMULDER**
datum: 14 januari 2021

---

aan **BART SOMERS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Structureel langdurig afwezige schepenen - Eventuele sanctieregeling

De voorbije jaren liepen er verschillende procedures met betrekking tot de structurele onbestuurbaarheid van gemeenten. Een van de gevolgen daarvan is dat de burgemeester of bepaalde schepenen systematisch afwezig blijven. De gemeente Denderleeuw was daar in de periode 2013-2014 een schoolvoorbeeld van.

Tijdens structurele afwezigheden blijven die schepenen echter hun volledige bezoldiging ontvangen. In tegenstelling tot parlementsleden is er tot op vandaag geen penalisatieregeling van kracht met betrekking tot schepenen ongeacht hun aanwezigheid op de gemeentelijke vergaderingen.

1. In hoeveel en welke gemeenten werd in de vorige en de huidige legislatuur de procedure tot onbestuurbaarheid opgestart? Hoeveel en welke gemeenten werden in de vorige en de huidige legislatuur daadwerkelijk structureel onbestuurbaar verklaard? Gelieve daarbij ook de periode van onbestuurbaarheid mee te delen.
2. Heeft de minister weet van systematisch afwezige schepenen in bepaalde gemeenten sinds het begin van deze legislatuur? Zo ja, in welke gemeenten? Zo niet, zal de minister de gemeenten daarover bevragen? Indien niet, waarom niet?
3. Overweegt de minister een initiatief te nemen om systematisch afwezige schepenen te sanctioneren conform de regeling die van toepassing is op parlementsleden? Zo niet, waarom niet? Is de minister van oordeel dat schepenen hun vaste wedde kunnen blijven ontvangen bij structurele afwezigheid?
4. Welke eventuele extra beleidsinitiatieven zal de minister ter zake nemen?

BART SOMERS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 142 van 14 januari 2021
van **KRISTOF SLAGMULDER**

---

1. In de huidige legislatuur werd in één gemeente de procedure tot structurele onbestuurbaarheid opgestart, met name Meulebeke. Op 20 mei 2020 werd op de gemeenteraad van Meulebeke de structurele onbestuurbaarheid vastgesteld. Nadat de bemiddelingspoging mislukte, werd het bestuur middels brief van 21 oktober 2020 door mij ingelicht dat de procedure voor het aanstellen van een nieuw college van burgemeester en schepenen kon worden opgestart. Bij de gemeenteraad van 9 november 2020 werd de procedure tot de aanstelling van een nieuw college van burgemeester en schepenen opgestart. De installatie van het nieuwe college gebeurde op 18 november 2020. Dezelfde burgemeester werd opnieuw benoemd. De procedure heeft een zevental maand geduurd.

   Voor de legislatuur 2013-2018 waren er zeven procedures van structurele onbestuurbaarheid. In Turnhout (2013) werd de procedure opgestart en afgerond in een periode van minder dan drie maanden. In Denderleeuw (2014-2015) duurde het één jaar voor er een nieuw bestuur was. In Borgloon (2014-2015) werd na acht maanden een nieuw college geïnstalleerd, maar duurde het elf maand tot de benoeming van de burgemeester. In Tienen (2015) was er vijf maanden onbestuurbaarheid, na zes maanden werd ook de nieuwe burgemeester benoemd. In Putte (2014-2015) en Pepingen (2016-2017) duurde het ruim 13 maanden tot er een nieuw bestuur geïnstalleerd werd. In Haaltert werd tot vier maal toe een gemeenteraadsbesluit tot vaststelling van de structurele onbestuurbaarheid gestemd (juli 2016, november 2016, maart 2017 en augustus 2017). De procedure werd daar afgebroken doordat er binnen de decretaal voorziene periode van artikel 46 van het decreet over het lokaal bestuur, dit is ten laatste één jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018, geen nieuw college voor burgemeester en schepenen werd aangesteld.

2. Vooreerst wens ik op te merken dat het niet noodzakelijk zo is dat de burgemeester of een bepaald schepen systematisch afwezig is wanneer de procedure van structurele onbestuurbaarheid loopt. Tijdens deze procedure worden de vergaderingen van de gemeenteraad, de raad voor maatschappelijk welzijn, het college van burgemeester en schepenen, het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst namelijk niet opgeschort.

   Ik beschik niet over gegevens van systematisch afwezige schepenen. Ik onderschrijf mijn vertrouwen in de lokale besturen en haar mandatarissen. Ik vang op het terrein geen signalen op dat er in veel gemeenten problemen zouden zijn met afwezige schepenen. Indien er in een bepaald bestuur problemen zouden zijn, wordt dit best in de schoot van dat college voor burgemeester en schepenen opgenomen.

3. Een uitvoerend mandaat in een lokaal bestuur is niet te vergelijken met een mandaat binnen het wetgevend orgaan van het Vlaams parlement. De redenen voor een langdurige afwezigheid omwille van de procedure van structurele onbestuurbaarheid zijn wellicht ook totaal anders dan voor veelvuldige afwezigheid in het Vlaams parlement.

Zoals vermeld wordt deze problematiek het best aan de lokale besturen zelf overgelaten rekening houdend met hun lokale autonomie. Lokale besturen kunnen bepalingen hierover opnemen in de deontologische code.

Bij vermeende grove nalatigheid of kennelijk wangedrag kan de toezichthoudende overheid desgevallend ook een tuchtprocedure opstarten.

Ik wil er ook op wijzen dat in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur verschillende verhinderingsgronden zijn vastgesteld bij de langdurige afwezigheid van schepenen waardoor zij geen wedde meer ontvangen tijdens hun vervanging. Het is dan ook aan de betrokken mandataris en het lokale bestuur om correct gebruik te maken van de mogelijke verhinderingsgronden en vervangingsregels.

Bovendien licht ik in punt 4 toe dat de procedure van de structurele onbestuurbaarheid wellicht wordt vervangen door een motie van wantrouwen waardoor de problematiek van langdurige afwezigheid in het kader van structurele onbestuurbaarheid zich in principe niet meer zal voordoen.

4. Op 17 juli 2020 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie. In dit voorontwerp wordt de procedure van de structurele onbestuurbaarheid vervangen door een constructieve motie van wantrouwen. Deze procedure is minder omslachtig: wordt een ontvankelijke motie tijdig ingediend, dan kan die wissel op één gemeenteraad gerealiseerd worden. Via de constructieve motie van wantrouwen krijgen de lokale besturen een slagkrachtig instrument in handen om één of meerdere schepenen in de loop van de bestuursperiode te vervangen.